

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Képek övre 10 frt - kr.
Félfévre 5
Nagyoldóra 2 60
Egy órára 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felolós szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési táj.

Hat házasos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többszöri hirdetések alkuszert jutányos áron vételnek fel. Helyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.

A szörnyeteg.

A folyton terjeszkedő militarizmus az a szörnyeteg, amely fölemészti a nemzetek erejét, elvonja a szükséges életnedveket az államélet egyéb szerveitől, a maga félelmetes haladásában utját vágja minden más öncélú haladásnak s nem elégszik meg azzal, hogy feneketlen gyomrába temesse millió meg millió munkás kéznét, ezer meg ezer gondolkodó agynak produktumát, de a termelő képességre ügyet sem vetve, már azon a ponton áll, hogy fölfalja magukat a termelő erőket is.

Mindenütt gazdasági válságokkal küzdenek a népek s a súlyos anyagi helyzettel számolniuk kell az államélet összes tényezőinek, csupán csak a hadsereg képez kivételt, amely nem törődve a folyton nehezülő megélhetési viszonyokkal, változatlan étvágygyal követeli meg évről-évre a folyton növekedő áldozatokat, úgy, hogy már föl sem tűnik az a gazdasági képtelenség, mikor minden hadügyi költségvetés elöterjesztésekor arról beszélnek, hogy a legújabb költségvetés nem lépi át a „rendes növekedés” mértékét.

De hát meddig fog még növekedni ez a nemzetszipolyozó szörnyeteg, ha azt még az általános nyomoruság sem képes növekedésében megállítani és szinte örülnünk kell rajta, ha étvágya évről-évre csak pár millióval fokozódik? Nos

hát az idén ebben a siralmas örömben sincsen részünk, mert most egyszerre husz millióval rugtatták föl a szörnyeteg táplálására szükséges sarcot s bizony még majd örülnünk kell ha ezentul ennyiben fog maradni a rendes növekedés mértéke.

A közös birodalmi fiókparlamenthez, a delegációhoz intézett trónbeszéd ugyanis hangsúlyozza, hogy a hadügyi kormányzat ez évben is „c-ak a legszorosabb szükség határai közt” állapította meg fokozott igényeit s a költséglöbbletek részben az előbb történt megszárazások folyamán, részben pedig a tűzérési fegyverzet terén eszközöndő kísérletekre vonatkoznak. Tehát a husz millióval fokozott igények csak a legszorosabb szükség határai között mozognak mi lesz hát akkor, mikor nemcsak kísérletezésre, hanem az új tűzérési fegyverzetnek a tényleges beszerzésére kerül a sor?

Mert rövid időn belül ez is a legszorosabb szükség határai közt mozgó igény lesz és hozzá fog még társulni a tervbe vett óriási mérvű létszám szaporítás is. Borzasztó csak elgondolni is, mi lesz akkor a hadügyi költségvetés a hadügyi költségvetés rendes növekedésének a mértéke. Hova gondolnak azok a zöld tollas nagy urak, meddig vélik még feszíthetni azt a hurt, a mely máris a pattanásig van megfeszítve? Nem látják azt az általános elszegényedést, amely

már egész néposztályok szájából veszi ki a kenyeret s amely tömeges kívándorlásra kényszeríti az ország lakosait, nemcsak a mostoha természeti viszonyok közt teagódó vidékekről, de már azokból az országrészekből is, melyeket még csak röviddel ezelőtt is tejjel-mézzel folyó Kánaánnak volt szokás nevezni?

Akik mindig csak azt nézik, hogy mit csinálnak mások és soha sem mérlegelik azt, hogy mit engednek csinálni a mi viszonyaink nekünk, azt szokták erre felelni, hogy a fegyveres béke más nemzeteket is nagy áldozatok hozatalára kényszerít s ha biztonságunkat, „nagyhatalmi” presztizsünket veszélyeztetni nem akarjuk, mi sem maradhatunk mögöttük a fegyverkezésben.

Persze a jó öreg Ezópus régen élt már s így a nagyzási mániában szenvedő urak el is feledhették a békáról meg az ökörről szóló mesét, mely pedig nagyon ráillik a mi nagyhatalmi kapaszkodásunkra s éppen olyan pukkanásra vezethet, mint az Ezópus békájának a fuvalkodása. Gazdag nemzetek, hol a vagyonosodásnak ezernyi forrása bőven ontja a segélyeszközt, hol ipar és kereskedelem virágzik, hol messze tengerentúli országok kincsei gyűlnek halomra, megengedhetik maguknak a nagy hadseregek tartásának fényűzését, amely a gazdasági erők körforgásában megint csak a nemzeti munka gyarapodását mozditja elő; de mi, akiknek sem ipa-

Alkony.

— **Reviczky Gyula** hagyatékából. —

Szálj le halkán a vidékre
Nyári alkonyat!
Szójj a drága lány szívébe
Édes almokat.

Bontsd ki fátlyad, s hintd a földre
Balzsamos lebed,
Szernyaiddal főd be, főd be
Titkos üdvemet.

Mint az illat, rózsáillat,
Hangtalan legyen.
Csak ragyogjon, mint a csillag
A derüs egen.

Néma hold, csak te tekints le
Meghitten reám,
Mig melázó szemeimbe
Könnyet csalsz, leány . . .

Carriér a deszkán.

»Debreczen« tárczája.

Írta: **Ady Endre.**

Menjen férjhez, kisasszony, míg el nem kaparintja előle egy életmesebb lány a kajla fülű doktort!

Miként láthatja: egyáltalában nem húzódtam felre az őszinté választól. Kérdezett és én más választ nem adhatok.

Először az jutott eszembe, hogy ez a maga kérdése a leányasszonyok régi naiv fogása.

Azért kér tanácsot, hogy megtegyek egy régóta várt vallomást. Hogy álljak maga elé, nemes pathosszal deklamálván: »senkié sem leszel, csak az enyém! . . . Azután mindjárt vezekeltem ezért a határozottan szemtelen feltevésért.

Eszembe jutott, hogy maga okosabb lány, mint a többi. Nem nevelték agyon, tehát okosan tud gondolkozni. Tizenhat éves korában már tudott választani Marliit és Zola közt, természetesen ez utóbbi javára. Ismeri az életet s ha már férjet akar, nem engem választ . . .

Bocsánatát kérem tehát s eskü alatt vallom, hogy a maga kérdése a legjobb hiszemű volt. Talán tulságosan felbecsült, de férjül csipni esze ágában sem volt vele. Ezzel az elégtétellel tartoztam kegyednek; egy pillanatra meggyanusított okos lány . . .

Beszélgettem egyszer magával. A maga barátóiról diskuráltunk, kikről egyforma keveset tartottunk s tartunk talán ma is. Nihilista hangulatban leledzettem akkor s a beszélgetés közben azt találtam mondani, hogy egy olyan lánynak, mint maga, legrosszabb pályája az asszonyi pályája.

En — mint jól tudja — a házasságot is lyanféle életpályának tekintem, mint például a telefonos-kisasszonyt.

Bevallom azonban, hogy akkor csalódtam. Azóta sokat tanultam, sokat hültem s ma már képes volnék magam is — házasság közvetítő irodát nyitni. Igen, kisasszony, a házasság igen gyönyörű intézmény — a maguk számára. Asszony találhatta ki, mért az asszonyok életét biztosítja. Olyanfélé, mint az igervény sor-jegy. Ha nem is nyer vele az ember, de a befizetett forintokat ekvetlenül visszakapja.

Menjen hát férjhez, kisasszony. Fogja szaván a kajla fülű doktort . . .

A másik kérdésere is megadom azért a választ. Hallja tehát.

Tegnap érkeztem haza egy szomorú temetésről. Eltemették egy bizonyos szép asszonyt. Elevenen temették el. Most mult harmincz éves, szép, fiatal és lang tehetségű. Ha végig enekelné Amerikát, egy hajónyi dollárral térne vissza.

Talán milliomos férjet is foghatna, mert egy mosolya szazezret megér. Kérem, ne higgye hogy szerelmes vagyok belé! . . . Elmondták ezt már róla ezer nyomtatott sorban is. Szegény halottunk primadonna volt ugyanis . . .

Mondom: ott voltam a temetésén. Sok koszorút kapott. Két babér is volt közte. Ennek majd hasznát is veheti a hétköznapi levesben. A színházban nagy közönség volt.

runk, sem kereskedelmünk nincsen, a kik a természet ezernyi szeszélyének kitett mezőgazdaságból tengetjük nemzeti létünket, botorul cselekszünk, ha évenként szaporodó milliókkal tömjük azt a szörnyeteget, mely ezeket végkép elvonja a nemzetől és idegen állam iparát, kereskedelmét tárolja velök.

Ha akármelyik önálló, független állam belső biztonságára való tekintettel, a nemzet zavartalan erőgyarapodásának biztosítására nagy áldozatokkal szervezi nemzeti védőerejét, ez még érthető, de mi nekünk a közös hadsereg? Egy tőlünk idegen állameszme, az «összbirodalom» szolgálatára van rendelve, a mely mindig ellenségének tekintette Magyarországot külön államiségét; nyelve, lobogója, szelleme idegen tőlünk és ellenséges velünk szemben: honnét vegyük hát azt az önfeláldozó lelkesedést, amely más nemzetekkel feledtetni azoknak az áldozatoknak súlyos voltát, melyeket hadseregeik fejlesztésére és fönntartására meghoznak?

Minden nemzet büszkeséggel tekint hadseregére, melyben nemzeti eszméjének, állami erejének megtestesítését látja; vajjon mi tekinthetjük-e ilyennek a közös hadsereget, mely legfőbb akadályja annak, hogy Magyarország törvénybe iktatott állami szuverénitása nélkülözni kénytelen legfőbb biztosítékát, az önálló nemzeti hadsereget.

Bizony gazdasági helyzetünk nyomoruságos voltától eltekintve is, kétszeres súlylyal nehezedik ránk minden áldozat, amelyet hozni kénytelenítettünk annak a szörnyetegnek, meltről még azt sem mondhatjuk, hogy legalább nemzeti bálványunk, a melynek táplálása, ha botor rögeszme is, legalább nemzeti rögeszme...

Budavár bevételének 51-ik évfordulója.

Verőfényes, napsugaras időben lélekemelő ünnepély folyt le vasárnap délután a tabáni temetőben. A nép megemlékezett arról,

Vasfűgöny elé szóltották számtalanszor. Felvonás közben pedig érzékeny könyek közt bucsuztak tőle a kollégák. Mondanom se kell, hogy ezekhez a könyvekhez képest a nilusi krodilok könyei a legmélyebb fájdalom gyöngyei valósággal...

Ez az asszony sokban hasonlít magához. Az ő vágyait sem elégítette ki a fakanál és a gyermekszoptatás. Rossz nevelést kapott; — mondanák kis fehér barátnői, akik ezt magáról is sokszor elmondhatják, mikor művészi ábrándjairól beszélnek.

Ergő: szinpadra lépett. Fiatal volt, szép volt s mellékesen hatalmas tehetség. Két évig nem győzte a virágokat hazahordatni. Egyszer aztán megváltozott minden. Az én szép primadonnám férjhez ment egy kis újságróhoz, kinek öt forintot huztak le a fizetéséből minden verseért, mely a lapban az ideálhoz címzettel megjelent.

Ez a házasság elvágta a szépen indult carrieret. Férj uram irt ugyan husz soros reklámhíreket a kis feleségről, de a direktor már a következő virágvasárnapkor leszállította a fizetést.

Ez lett volna a legkisebb baj. A nagyobb az volt, hogy az asszonynak rögeszméi voltak. Többek között, hogy az asszonynak nem szabad megcsalni a férjét. Ezzel a kis bogarával vándorolt hét éven keresztül direktortól direktor-

hoz. A mese vége az a kis temetés, amit a miap rendeztünk a számára.

Ez az én válaszom egyik fele. Most hallja a masikat is.

Volt nekem egy kis kórista-lány barátnőm igen csinos, virgoncz szőkeség. Nem akarom magát zavarba hozni, de az én kis barátnőm határozottan liberális elvek szerint élt. A férfiaknak egy véleményük van róla: megeoniváló... Maga nem is gondolja micsoda dicsőret ez egy hivatása magaslatán álló kórista-lányokak. Ha még hozzáteszem, hogy a kicsikének igen-igen hamis hangja volt, remélem, természetesen fogja velőt, hogy felév óta egy fővárosi színháznak nagy fizetést húzó tagja, körülrajongott szépe...

Mondják, hogy e rövid idő alatt csinos kis summát gyűjtött, számozatlan fiakkereken jár a színházba s gyűlöli minden nőkolégáját. Ez az utóbbi, körülmény legtöbbet bizonyítja...

Mikor az én szép halottamnak az a bizonyos temetése volt, figyelemmel kísérem a lapokat. Három sorban bucsuztatták a szegény kis asszonykat. A szinpadról lelépő vidéki primadonnáról irtak, kinek egykor volt nem egy sikere. Ellenben ugyanazok a lapok hasábos himnuszokat zengettek a jövő Pálmai Ilkájának egy óriási sikeréről... Ezt a címet kapta legujabban az én volt kórista-kisasszony barátnőm...

Ragyogó tavaszi napsugár aranyozta be a koszorúkkal, virágokkal elborított hantokat, amelyek körül a kegyeletes ünnep közönsége csoportosult.

Az elhelyezkedés után az asztalossegdek önképzőkörének dalardája a Szózatot énekelte el.

Az enek elhangzása után Fáy István országgyűlési képviselő lépett a sírhoz és emelkedett hangú, szép üdvözlőbeszédben emlékezett meg az elesett hősről, a kiknek nevét örök glóriába foglalta a nemzet kegyelete.

Utána Taksonyi József szavalt el a V é r s z e r z ő d é s című szép költeményét.

Klein Pál a központi asztaltársaságok nevében koszoruzta meg a sírt.

Szendró László szavaltatja után dr. Schenighofer Ferencz mondott emelkedett hangú hatásos szónoklatot.

Majd Szentmiklósi J. szavalt el a «Hősök sírján» című ünnepi ódáját. A szép költemény nagy hatást keletett.

Végül a dalárda razendített a Szózatra. Az egyesületek letették koszorúikat, meghajtottak a zászlót s az ünnepély veget ért.

Képviselői beszámoló.

Eötvös Károly, vasárnap tartotta meg a beszámolóját nagy érdeklődés mellett Nagy-Kőrös városában, a hova Kossuth és több függetlenségi képviselő is elkísérte, valamint több elvbarát részint Budapestről, részint a vidékről, úgy hogy a hallgató közönség száma ezrekből állott.

Eötvös Károly rövid visszapillantást vetett arra az időre, a melyben ő egy elvi alapon volt ugyan az orsz. függetlenségi és 48-as Kossuth párttal, de a taktika kérdésében másként vélekedett ő és másként a párt. Emondta itt azt is, hogy annak idején ő terjesztette elő a pártban azt a javaslatot, hogy a függetlenségi és 48-as párt a legmesszebb menő harcot kezdje meg a Bánffy-kormány ellen azért, mert bár Ausztria részéről semmiféle kiegyezésre kilátás nem volt, a Bánffy-kormány nem intézkedett, hogy Magyarország gazdaságilag független és önálló legyen. Ha utóbb be is állt akkoriban közte és pártja közt eltérés, ez csak azért következett be, mert a függetlenséggel együtt harcolt ellenzéki pártok nem azon az elvi alapon küzdöttek, mely a függetlenségi párt örök és megdönthetetlen elvi alapja.

Sa mit akkor Eötvös Károly előre látott, bekövetkezett. Az ugynevezett új rendszer alatt messzebb estünk gazdasági önállóságunktól és függetlenségünköt, mint azelőtt voltunk. A kvóta is felemeltetett azóta. Közviszonyaink rosszak és rosszabbodnak, de a népet ámitják s mindent jónak hirdetnek. Ő e népamításban nem vesz részt, sem a párt.

Ramutatótt Eötvös arra is, hogy némelyek a felekezateskedést akarják bevinni a politikába, majd egyenesen rátért a néppártra, mely pedig minden, csak éppen nem néppárt sőt melynek működése egyenesen veszedelmes, mert — felekezeti.

Lelkes eljenzéssel fogadták Eötvös Károly beszédét. Az eljenzés csilapullával Kossuth Ferencz lépett fel s ő is hosszabb beszédet mondott, mely beszédében Eötvös Károlylyal az elvben való meg egyezést hangsúlyozta, bár ha a taktikában volt is köztük különbözés.

Kossuth után a többi képviselő is beszélt a választóközönséghez, mely esak hét óra tájban kezdett eloszolni a lelkesedés zajaival.

Este 8 órakor 500 terítékű lakoma volt a színházterembeo, a hol Nagy-Kőrös választópolgárságának színe java jelent meg. Az asztalfőn Kossuth Ferencz és Eötvös Károly ültek, a kiket a közönség egész este folyo-

... Ez a válaszom, kisasszony a maga második kérdésére.

Gondolkozzék egy kicsit a dolog felett. Jól ismerem magat, ha azt hiszem hogy teljesen megerett.

Arról nem beszélek, melyik volt okosabb: Nebántsvirág asszony, vagy a kis gömbölyű szőkeség? ... Problemátikus valami az egész s a megfajlás is hászontalanság lenne.

Maradjunk a rideg körülmények közt. Számoljunk le magunkkal. Tarthatják magat akármilyen rosszul nevelt leánynak kedves kis barátnői, én esküszöm, hogy maga nem a kis kóristané példáját követné. Olyan maga is tudnillik, mint legöbbsen vagyunk manapság: beleoltott gyengéi vannak. Becsületes maradna, ha mindjárt elfoglaltságból is s magának a színház nem klondykéi aranymező, hanem kalvaria volna. Ilyen a mi rossz nevelésünk...

Menjen férjhez, kisasszony, míg el nem kaparinija előle egy élmesebb leány a kajla fülű doktort...

Sok-sok tapasztalat után új hitvallást tezek magának Higyje el kerem, hogy ma még olyan okos lánynak is, mint maga, legjobb pályája — a feleségi pályája!...

nos ovációban részesített. Az első felköszöntőt Eötvös Karoly mondta. Kossuth és azután sokan folytatták. A társaság csak késő éjjel oszlott szét.

Debreczen, május 22.

Uj összeférhetlenségi bejelentések. A tegnapi napon ismét meghozta a posta a képviselőház elnökéhez címzett levélkéket, amelyeknek már a külső formája is elárulja a belső tartalmukat. A bejelentők sorában Löwinger Gyula ügynök jár elől (Felső erdősort utca 25), aki egymaga nem kevesebb, mint 19 képviselőre látja az inkompatibilitás esetét. A sorozatot így állította össze:

Miklós Ödön (az államvasutaknak szállító Fairbank mérleg és gépgyár részárs. elnöke), Teleki S. gr. és Rohonyi Gyula (a hadügyminisztériumnak szállító textilipar részvényt. ig. tagjai), Berzeviczy A. (az államv. szállító északmagyarországi kőszénbánya s az államvasutaknak vagonokat gyártó Danubius hajó és gépgyár elnöke), Tolnay Lajos (a Danubius igazg. tagja), Podmanický báró (az állami biztosításokat közvetítő Rionione Adriatica magyarországi igazgatója), Andrassy Tivadar gr. (43 ezer hold állami vadászterület berelője), Falk Miksa (az állam részére dolgozó pesti könyvnyomda részvt. igazg. tagja), Láng Lajos (a Schlick vasöntöde elnöke), Andrassy Gyula gr., Wenckheim Frigyes báró és Karácsi J. gr. (választmányi tagjai a m. áll. biztosítónak, amely a legtöbb állami biztosítást bírja), Lukács Béla és Mandel Pál (a zslatnai kénkovand részvt. ig. tagjai), Neményi A. (a Ferenc csatorna ig. tagja), Bedő Albert (erdélyi erdőipar részvt. igazg. tagja), Radoca J. (a Telefon-Hirmondó részvt. igazg. tagja, mely a m. kir. Operával szerződéses viszonyban áll), Dániel Márton (a Nobel díjjal részvt. ig. tagja), Ugyancsak a szabadelvű párt elnöke, Podmanický báró, mint az Adria bizt. társ. vezérigazgatója ellenvidékről, Tyorján László gelsei (Zalam.) kereskedőtől is érkezett összeférhetlenségi bejelentés.

Legfurább az összes bejelentések közt az id. Sembery Istváné (Felső-Szud, Hontm.) Okolicsányi László képviselő ellen azon a címen, hogy a hontmegyei arvaszék őt kiskorú ifj. Sembery István gyámjának kinevezte és ezen szabálytalan kinevezése és más eddigi mulasztásai miatt is számos panasz folytán főbebevezések adtak be, melyek a gyámügyi törvény értelmében végső sorban a belügyminiszter által lesznek elbírálva.

A tengerészeti költségvetés. A magyar delegáció tengerészeti albizottsága Pallavicini Ede őrnagy elnöklésével ma délelőtt ülést tartott. Teleki Sándor gróf előadta utal arra, hogy a hadi tengerészet viszonyaiban nem történt lényegesebb változás, a költségvetés nagyjában az eddigi keretekben mozog s a delegációk hazafias kötelességüknek tesznek eleget, ha megszavazzák. — Részletesen ismerteti a költségvetés számadatait s ajánlja, hogy a bizottság fogadja el általánosságban a részletes tárgyalás alapjául. Thórócza Miklós gróf az előadónak megjegyzésére, hogy nem tarja hazafiasnak a tengerészeti szükséglet által igazolt tételek megszorítását, hangoztatja, hogy a hazafiaság nem az, hogy megszavazzuk mindazt, amit a közös kormány kíván. — Hosszabb vizsgálat után a tengerészet feladatait gazdasági érdekekkel összemérve, arra a meggyőződésre jut, hogy a mértéket már jóval túlhaladtuk. A részletes tárgyalás folyamán szándékszik konkrét indítványt tenni a költségvetést illetőleg.

Rosenberg Gyula általánosságban elfogadja a javaslatot, azonban az új hadihajókra szánt 16 millió póthitelt nem hajlandó megszavazni. Latinovics Pál azt indítványozta, hogy Fiuméban tengerészeti elöljárókat is költés állítsanak a káféra. A magyar ifjak most úgy szólva teljesen ki vannak zárva a tengerészeti pályáról, miként még a mi magyar minden egyebet is kiszorítanak onnan s ennek oka, hogy nincs meg a szükséges nyelvismeretük.

Ezen a bajon óhajt segíteni az előkészítő iskolaival. — A sarokba szorított Spaurt Dániel Erő szabadította ki. Persze végre mindent megzavartak.

Az új beruházási kölcsön. — A négy-százalékos koronajáradékra vonatkozó aláírás felhívás a napokban bocsátott ki, azonban a csekély érdeklődésből ítélve, az eredmény nem nagyon kecsegtetőnek ígérkezik. De ennél a kölcsönnel nem is a címletek elhelyezése a legfontosabb, hanem az a körülmény, hogy a magyar kormány drágább banki feltételre kénytelen lesz, mint a többi bank. — A 4 százalékos kölcsönök 91 százalékkal kínáltak; milyen olcsón kaphatja tehát az effektív csoport, mely pedig jókora hasznot akar zsebre venni, pedig a szuperkripczió és a papír bevezetése is horribilis költséget emesz fel. A pénzügyminiszter elérte célját: megkapta a pénzt, de a művelet sem az állam tekintélyének sem hitelenek nem lesz hasznára; mert a melyik négy és fél százalékos kénytelen fizetni (ennyi a pénzesoport által befizetett tőke tényleges kamatozása) az állam csakhamar fizetni fog öt százalékos, ha nem többet is.

Gullner és a közigazgatás. Már több mint egy évtizede, hogy az országot a közigazgatás rendezésével hitegetik, mert hiszen erre és nem államviszonyokra van szükség. Elkezdvé gróf Szapáry Gyulán és folytatva Wekerle Sándor, báró Bánffy Dezső és a jelenlegi kormányelnökön, mindegyik kormány programjának egyik sarkalatos tételét: a közigazgatás rendezése, a kormányférfiak guszta szerint — államviszonyok képezték. Szapary is terjesztette már ismeretes törvényjavaslatát, br. Bánffy alatt újból teljesen elkészültek az idevonatkozó törvényjavaslatok. És a mikor már ezeknek a törvényhozás előterjesztését reméltük, beállott újból a kormányviszonyok és az új kormány persze ismét adta, illetve újabb tanulmány tárgyavá tette a régi törvényjavaslat tervezeteket.

Már-már azt hibéztük, hogy ez a tanulmányozás véget ért, — midőn nem ugyan kormány, hanem a belügyminisztériumban a lila m. titkár volt a szószóló. Ez ugyan nem volna általában baj, sőt örvendetes az új államtitkár személyéhez kötött varakozás biztató voltanál fogva, hanem annál szomorúbb a közigazgatás rendezésére, mert ennek újabb hátszándékát jelenti. Ugyanis arról értesülünk; hogy Gullner Gyula az összes idevonatkozó tervezeteket magához hozatta és most ezek alapos tanulmányozásával foglalkozik. Ez ugyan szép és dicseretes, csak hogy a nemzet már megunt a sok tanulmányozást és szeretné már annak praktikus eredményét is látni.

A képviselőválasztások. Mint biztos forrásból értesülünk, a most működő képviselőház utolsó funkciója a jövő évi költségvetés tárgyalása lesz. Minthogy pedig a költségvetés beterjesztése és tárgyalásra kitűzése idejében fog megtörténni, amennyiben különös események ezt még nem akadályozzák, a költségvetés még új év előtt lesz letárgyalható. Ez esetben az a képviselőház a karácsonyi vakáció után már nem is tart érdemleges ülést és az új választások jövő tavaszra lesznek kiírva.

KÜLFÖLD.

Spanyolország. A spanyol lázadási mozgalom külföldön sokkal nagyobb aggodalmat okoz, mint a tényleges helyzet azt indokolta tenné. Nem is a nép lázong, hanem a kereskedők és néhány iparos bujtogat és áldoz lehetó hangos elégedetlenségi nyilatkozatok előidézésére. A mozgalom oka tudvalevőleg az adók felemelésében rejlik. De az: külföldön már kevesebben tudják, hogy ez az adófelemelés a narközönséget éppen nem és csupán az ipart és kereskedelmet érinti, a mely eddig megadóztatva alig volt és csak bizonyos díjakat fizetett. De minthogy ipar és kereskedelem még sohasem tudott forradalmat csi-

nálni, Silvela urnak ez alkalommal sem lesz nagyon nehéz a mesterségesen előidézett igazságtalanságot csirájában elfojtani.

Perfidia és ostobaság? . . . Londonból írják e hó 19-éről; Általános örömrivalgással hirdetik a lapok a békekötés ki- eszközése végett New-Yorkban megjelent burkúldottság küldeté-ének sikertelenségét. Azonban minden szabadság és emberbarátban mély sajnálkozást kelt ez az esemény. De ha hiszünk annak a mit a New-Yorki lapok a burkúldottság vezetőjéről, Fischer urról, irnak, akkor a sikertelenség könnyen megmagyarázható. Fischer ur ugyanis e hó 17-én oda nyilatkozott volna, hogy a békemissió meghiúsulása az Anglia által korrumpált és gazdagon szubvencionált sajtónak, s így a megvásárolt sajtó által terjesztett tendenciozus és hazug híreknek tulajdonítható. Ha Fischer ur csakugyan tett ilyen nyilatkozatot és pedig olyan országban, a hol a sajtó mindenható akkor is bünrészes (?) abban a csapásban, mely hazájára most már feltartóztatlanul ránehézedik. Ha az a mit állított valótlanság, akkor a legsúlyosabb perfidiát követte el, ha pedig az, akkor szókimondása megbocsáthatatlan és többé jóva tehető ostobaság. (Bizony így csak megvesztegethető sajtó okozhat, amely nem az igazság zászlóját lobogtatja hanem pénz után sóvárog, mert az igazság kimondása kötelesség egy szabad nép előtt és nem ostobaság, éppen azért is, hogy a közvélemény alakítására hatalmas, de a nép elnyomás érdeke részére befolyásoló sajtó-közvegyeket megvesse a közvélemény s az igazságnak szerezzen így diadalt a gazdagon fizető ellenség ellen is. Az pedig hogy Fisher az amerikai sajtó egészben megvásároltának mondta volna, egyszerűen elhinni nem lehet, hanem éppen abban van a perfidia, hogy a megvásárolt sajtó azért akarja meggyalázni Fishert, hogy az így beugratott és felázított sajtó utján az amerikai közvélemény a szabadságért küzdő és pártolásra méltó burnéptől el és a leigázó Anglia felé fordítsa.

A háboru.

Mafeking felszabadítása kezd titokzatos lenni. London arra az egyszerű hírre, hogy Mafeking május 18-ikán pontosan, a hogy Roberts igérte, felszabadult, nagy diadalünnepet rendezett; csak később jutott észbe az embereknek, hogy az örvendeteshirt magának Robert lordnak kellene jelentenie. Május 18-ikán este 10 órakor érkezett a Reuter ügynökség pretóriai távirata, a mely hirt adta a felszabadításról; másnap Lorenzo-Marquezből jött két távirat is megerősíti a hirt de egyik távirat sem tudott róla hogy Mafeking hogyan szabadult föl, ki vezette a felmentő sereget s hány emberből állott ez a sereg. A kormány egyre várta, hogy Roberts lord maga is jelenteni fogja Mafeking felszabadítását. Eltelt azonban két nap s Roberts lord még mindig hallgatott. Ekkor aztán kérdést intéztek hozzá s Roberts ma megküldte a választ, hogy ő hozzá hivatalos jelentés Mafeking felszabadításáról nem érkezett. Ebből aztán igen sokfélet következtek Londonban. Vannak, akik azt hiszik hogy Mafeking felszabadult ugyan, de csak úgy hogy Baden-Powel előbb kilencszáz emberével együtt megadta magát s a felmentő sereg már csak az üres és elhagyott városba vonult be, mert a burok foglyakkal ott hagyták a várost, a mely igen jelentékeny hadi pont lett. Abból a körülményből, hogy újabb hír nincs arról, hogy mi történt a felszabadulás óta a városban, s hogy a felmentő sereg merre veszi útját, sokan azt következtetik, hogy a felmentő sereg beérkezett ugyan Mafekingbe s most azt is körülzárták a burok Baden-Powellel együtt. Roberts lord jelentése után pedig kezdének egyáltalában kétkedni a hír igaz voltában, mert ha Mafeking felszabadult volna, Robertsnek hivatalosan tudnia kellene róla.

Ha Baden-Powel szabad, bizonyára értesítette volna megmeneküléséről Robertset. — Mert Kroonstadba minden nehézség nélkül

küldhetett volna jelenést, azon az uton, a melyen a fölmentő sereg jött. S hogy ezt nem tette meg, valószínű, hogy nem is szabadult föl.

De hat mindez — úgy látszik nem tartóztatja fel a bur szabadságharcz szomorú tragédiájának befejezését, amely felé az események feltartóztatlanul haladnak és a sajtó, talán még korán is, megkezdte elparentálását — a magának a világörténelemben örök dics lapot nyitott hősnépnek.

Azon angol nemzet pedig örül sikerének amely ismét önálló államot és szabad nemzetet törül ki, az önálló és szabad nemzetek sorából. Bizony az emberiség jogának nemességéért őszintén buzgó lelkeket megbotránkoztató öröm ez!

És híven a »vae victis« szomorú történeti jelentőségéhez és a győzedelmes hődotató elbizott jelszavához Roberts az előttünk is fájdalmasan ismeretes »fejtlen megadást« követeli.

A legközelebbi távirati tudósítások különben így szólnak:

London, máj. 21.

A Daily Express értesülése szerint az utolsó 24 órában a külügyi hivatalhoz Salisbury nevére távirat érkezett Krügerrel amelyben békeajánlatokat tesz.

London, máj. 21.

A Standardnak jelentik Kroonstadtból tegnap kelettel, hogy De Wette parancsnok azt az ajánlatot tette Robert lordnak, hogy 1000 emberrel együtt megadja magát, ha embereinek megengedik, hogy visszaterjenek ültetvényeikre. Roberts lord erre föltétlen kapitulációt követelt.

London, máj. 21.

Robert lord jelenti Kroonstadtból tegnap kelettel, hogy még nem kapott hivatalos jelentést Mafeking felszabadításáról, a melyet a Reuter-ügynökség egyik — t á v i r a t a jelentett.

Rundle tábornok azt jelenti, hogy csapatai megszállták Besters-Fla, Trommel és Clocoan községeket, miután az ellenség Szene-galba és Vicksburgba visszavonult. Boshnál egy lovaszászós 86 burgherrel megadta magát. A burgherek néhány fegyvert és lővő-készletet adtak át.

London, máj. 21.

A Times-nak jelentik Kroonstadtból 18-iki kelettel, hogy Roberts lord gyors előnyomulása Bloemfonteintől Kroonstadtig, a burokat teljesen demoralizálta. Bizonyos, hogy az ilyen gyors menet a legjobb eszköz az előnyomulásra; másrészt azonban biztosítani kell a szárnyakat is és elegendő élelmiszerről is kell gondoskodni. Roberts lord tehát bevárja az élelmiszerek megérkezését, azután gyorsan előre tör a kijelölt cél felé.

London, máj. 21.

A Daily News jelenti Lourenco-Marquezból tegnap kelettel:

Az angolok e hó 17-én elfogták a Mafeking körüli álló egész burhaderót (?) ágyuival egyetemben. Az angolok még az nap megszállták Klerksdorpot, a nélkül, hogy ellentállásra bukkantak volna.

London, máj. 21.

A Times jelenti Lourenco-Marquezból tegnap kelettel:

Ma itt a Freisland németalföldi gőzös néhány matróza és portugál rendőrök köeött összeütközés támadt, a melyben az utóbbiak fegyverhez nyultak és három matrózt megsebesítettek, egyiküket súlyosan.

Madrid, május 21.

A Patria táviratot kapott Lisszabonból, a mely megerősíti azt a hírt, hogy a transzáli kormány a pretóriai portugál konzult fölszólította, hogy hagyja el Transzáli területét, de felesége betegsége miatt megengedte neki, hogy utazását elhalassza.

H I R E K .

* **A nőegylet közgyűlése.** A jövő vasárnap, e hó 27-én délután rendkívül népesnek ígérkező évi rendes közgyűlést tartja meg a helybeli jótékony nőegylet. Az érdeklődést különösen előmozdítja a második a l e l n ö k é s a t i t k á r választása. Az előbbi a lemondot Berger Henriké, az utóbbi S. Szabó József helyébe választják. Ugy halljuk, hogy mindkét helyre egyhangú választás lesz. A nőegylet tagjai olyan urnót kívánnak az alelnöki tisztségre emelni, a ki úgy képességénél, mint társadalmi állásánál és befolyásánál fogva egyaránt hathatósan tudja majd a nőegylet czéljait előmozdítani. A titkári állásra pedig sok személyes előnyökkel és kedvező tulajdonokkal ékeskedő zatal embert óhajtanak megnyerni.

* **A leányok majálisa.** Szép volt tegnap a nagyerdő. Mintha a tavasz egyszerűen sok, sok virágot fakasztott volna, hogy azokat mind az óriás fak lombátora alá csúlvagyönyörűséget szerezzen vele önmagának. — Madarcsattogás, leánykaczagás tette élénkkel az erdő lombborította utait, a ki látta, aki hallotta őket, aggkorral is t. v. sz. érzett a szívében. Tegnap volt az ev. ref. felső leányiskolának s az ezzel kapcsolatos elemi iskolának majálisa. A délutáni vonatokkal ment ki az intézet növendék serege, apraja, nagyja — eltartott a mulatságuk a késő éjjeli órákig. A szó szoros értelmében zsufolásig megtelt a Dobos pavilon óriás terme és ez aközönység ott is maradt, míg nem az éjféli órák külön vonat kalauzainak unszolására véget ért a tánc s kedves emlékekkel szétoszol az ifju mulató sereg.

* **Bankkormányzó Debreczenben.** — Debreczen város hatósága, a pénzintézetek és a kereskedővilág tagjai előkelő vendég fogadására készülnek. Bilinszky Leo, az osztrák-magyar Bank kormányzója, a volt osztrák pénzügyminiszter ugyanis csütörtökön városunkba érkezik s a fent jelölt körök lelkesedéssel buzgólnak már is azon, hogy az előkelő vendégnek debreczeni tartózkodását kellemessé tegyék. Tegnap délelben már megjött a távirati értesítés arról, hogy Bilinszky bankkormányzó Anger vezérutkáris kíséretében csütörtök délután a budapesti személyvonattal Debreczebe érkezik. — A távirati értesítés után Debreczen vezérutkárisi értekezletre gyűltek össze a főispán elnöksége alatt s elhatározták, hogy B i l i n s z k y Leo bankkormányzót hivatalosan és ünnepélyesen fogadják. Megérkezése alkalmával gróf Dégenfeld József főispán intéz hozzá üdvözlő beszédet, majd a város ötös fogatán előbb a Bika-szállóban rendezett lakására, később a nagy erdőre viszik, este pedig szűk körű, mintegy 12 teritű vacsorát rendeznek a tiszteleére. Másnap, azaz pénteken d. e. Bilinszky megtekinti a város nevezetességeit, gyarait és nagyobb iparvállalatait. Délután 2 órákor pedig a debreczeni kereskedő társulat rendez a tiszteleére nagyszabású diszebédet. A bankkormányzónak régi óhajta volt, hogy a magyar alföld metropolisát Debreczent, mint a mely amugy is egyik legjelentősebb fiókintézeti helye a banknak, meglátogassa s közvetlenebbül is megismerje. A hatóság, pénzügyi és kereskedő világ pedig nagy buzgósággal lesz azon, hogy az előkelő vendég kedves emlékekkel hagyja el Debreczent.

* **Nőipariszkola majálisa.** A helybeli nőipariszkola majálisa már kétszer rendkívül vonzó és látogatott volt. Hisszük a jövő szombaton is az lesz a Dobos pavilonban. Az

isko'ában halomra készítik a szokásos tombola-nyereménytárgyak számára a szebbnél-szebb kézimunkákat, A hol ilyen szép tárgyakat lehet nyerni, meg jól is mulatni, ki nem menne el oda?

* **Csapókerti menház megnyült.** A csapókertben a város által létesített gyermek menház megnyült, erről a csapókerti lakosok azzal értesítettek, hogy ezen most megnyült menházba a 3—6 éves gyermekek minden díj fizetés nélkül vétetnek fel. Roncsik Lajos tanácsnok.

* **Debreczeni csendélet.** czim alatt lapunk mai számához mellékelve egy a sertésüzlet által érdekelt »T ö b b v á r o s i p o l g á r « aláírással ellátott nyomtatványt vesznek, különösen a »s e r t é s r a k o d ó k é r d é s é b e n « helybeli olvasóink. Felhívjuk rá a figyelmet.

* **Uj vassátrak.** Említettük, hogy a piacrendezés ügyet ama fontos ujítással kezdi meg, hogy a régi gyékény, ponyva és fasátrakat csinos és a célnak inkább megfelelő vassátrakkal pótolják. A magyar s belga fémáru gyártól megrendelt próba vassátrak első példánya már megérkezett s felállítását a Tisza palota szegleténél már meg is kezdték. Rövid idő múlva ilyen vassátor lesz minden szegleten, még pedig a forgalmasabb mellékutca szegletén is.

* **A gazdasági tanítézet tanulmány-utja.** Nagy tanulmány uti kirándulást rendez a debreczeni m. kir. gazdasági tanítézet. szervezeti szabályai értelmében, valószínűleg a jövő hó közepe táján. A kirándulás, mely körülbelül 11—12 napig fog tartani, rendkívül érdekesnek és tanulságosnak ígérkezik. Hivatvavan megismertetni és kimutatni azt a különbséget, a mi az alföldi mezőgazdasági s a felföld gazdasági viszonyai között van, a m e n n y i b e n a k i r á n d u l á s Z e m p l é n, — A b a u j - T o r n a és Szepes vármegyék nagyobb gazdaságaiba van tervezve. Meglátogatják Vindischgrätz herczeg sárospataki uradalmát, egyéb nagyobb gazdaságok, a kassai gazdasági tanítézeteket a kassai cukorkágyár, esetleg más gyárakat is, amelyek gazdasági nyereseményeket dolgoznak fel. A kiránduláson az intézet igazgatója néhány tanár, s a II-od és III-ad éves hallgatók vesznek részt.

* **Egy főur halála.** Vettük és részvétellel közöljük az alábbi gyászjelentést. Gróf VAY TIBOR és neje Khuea Belasi Margit grófné, valamint gyermekeik Ella, Miklós és Tibor, Gróf VAY Gábor és neje Zichy Márta grófné valamint gyermekeik Mária és László, gróf Vay Ádám és neje Zichy Mariette grófné, valamint gyermekeik Rezső és Ádám, mélyen, megszorodott szívevel jelentik felejthetetlen jó atyjoknak, apósuknak, illetve nagyatyjuknak vajai és luskodi idb. gróf Vay Ádám urnak val. bels. titkos tanácsos, a főrend-káz örökös tagja, Szabolc-vármegye volt főispánjának e hó 20-án délelőtt 10 órákor történt gyászos elhunytát. A boldogult hűt tememei e hó 22-én délután 2 órákor fognak Berkeszen a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Berkesz, 1900. május hó 20-án. Béke poraira!

* **Krivány halálos beteg.** A hirhadt sradi árvapénztári sikkasztó, Krivány az utoljást járja. Mint Aradról írják, — most naponkint a vizsgálóbíró elé vezetik, a minek az a körülmény az oka, hogy a belügyminisztertől a tétéles vizsgálat ir. táj visszaérkeztek s ennek alapján folyik most a kihallgatás tovább. A szenzációs bűnpörben októberre tűzik ki a

végtárgyalást, de biztosnak látszik, hogy ezt a határidőt nem éri meg. Hátgerinczsorvadása napról-napra nagyobb mérvű, azonkívül az agylágyulás tünetei mutatkoznak rajta. Nem érdeklődik semmi iránt s czellájában bambán néz maga elé.

* **Szerencsétlenség a gőzfürdőben.** A nagyerdői gőzfürdőben tegnap egy nő hirtelen rosszul lett és eszméletét veszve terült el. A fürdő személyzet első pillanatban azt hitte, hogy a nő meghalt és erről értesítették a rendőrséget is. A rendőrség részéről Harmathy biztos ment ki az erdőre és kivitték az ilyen esetekben használni szokot fakoporsót is. Amikor azonban a rendőrség kiküldötte megérkezett, az asszony már eszmélni kezdett, ne még beszélni akkor sem tudott. Beszállították a kórházba, ahol csakhamar magához tért és megmondta hogy Szathmáry Györgynek hívják s a Pesti soron lakik. Déjután annál jobban lett, hogy haza is bocsátották a kórházból. A baj onnan származott hogy a gyenge idegzetű asszony a gőzhelyiségben a legmagasabb lépcsőre ment s ez kábította el.

* **Műkedvelő előadás.** A Pünkösdi másodnapján a Dobos pavillonban tartandó műkedvelő előadásra a próbák már javában folynak, és az előjelekből ítélve, a mulatság kitűnően fog sikerülni, a mire garantiát nyújt a tapintatos rendező: Boros Vilmos, valamint a Falu Rossza előadásában szereplők kitűnő játéka.

* **József főherceg a villamoson.** József főherceg tavaszi szemleutjában május 17-én N.-Kanizsán át a szombathelyi vasuti állomásra érkezett, hol két óra hosszáig kellett várakoznia, a míg Körmen felé indult a vonat. Az állomáson a tiszteigő deputációval jelen volt Kisfaludy J. szombathelyi kapitány is, aki azt ajánlotta a főhercegnek, hogy a várakozás ideje alatt tekintse meg Szombathely városát, még pedig a villamos vasuton, mely átszeli a város főbb utcáit. A főherceg elfogadta az ajánlatot s felszállva a számára már fektarított külön villamos kocsi, végig haladt a városon egészen a Szt.-István parki végállomásig. A főtéren azonban egy kis balást adta elő magát, a villamos ugyanis megtagadta a szolgálatot, megállt. Dr. Edelman villamvasuti igazgató mentegetőzve mondta a főhercegnek:

— Fenséges uram, az elektromosnak nem lehet parancsolni.

— Dehogyan nem, csak biztatni kell — mondá mosolyogva a főherceg — aki azután elbeszélte, hogy neki is két villamos telepe van Fiumében és Alcsuthon, sőt az utóbbi helyen ő adja a villamos világítást a községnek s így lett e téren Alcsuth Magyarország első faluja. Beszéd közben egy nagyot irándult a kocsi, azután megindult.

— No lassák — szolt a jókedvű főherceg — egy kicsit csökönys volt a masina. — Most már megabrákolták, hát indit.

Este 7 órakor a főherceg ismét a gőzvasutra ült s Körmenre utazott, hol lobogó díszszel, éjféli adással fogadták.

* **Tornaverseny.** A debreczeni ev. ref. főgymnasiun Tornakör 1900 évi május hó 26-án szombaton du. 4 órakor a nagyerdői volt korcsolyaterén, versennyel összekötött dísztorneràzást rendez, a rendezőség. A versenyterre csakis a meghívó elomtatása mellett lehet belepni. Rossz idő esetén a verseny elhalasztatik.

Műsor:

1. Felvonulás.
2. Szabadgyakorlatok (buzogánnyal).
3. Versenyek:
 - a) nyújtón (V—VIII. o.)
 - b) magasugrás (V—VIII. o.)
 - c) korlátton (V—VIII. o.)
 - d) távolugrás (V—VIII. o.)

- e) súlydobás távolra (VII—VIII. o.)
- f) rudugrás magasra (VII—VIII. o.)
- g) futás (V—VIII. o.)
4. Játék: füzér (Klapka indulóra).
5. Győztesek megnevezése s díjak kiosztása.
6. Elvonulás.

* **Főbe rugta a ló.** A dorogi országúton tegnap egy eszméletlen állapotban fekvő gyermeket találtak. Beszállították a debreceni kórházba, ahol megtudták tőle, hogy Ábrí Béla 10 éves dorogi gyermek. Tegnap este az országúton egy ló megrugta az alkapsán úgy hogy elől 3 foga kihullott és az alkapsának felső része is eltört. — A gyermek állapota súlyos.

* **Egy magyarfaló oláh tanító.** Ciorán Petru Coman vesinári tanító meghalt. Ez az ember híres lett magyar falásairól. Brádon volt tanító és ezelőtt két évvel, mikor az országos nemzeti szövetség ott megalakult, a románokat arra hívta fel, hogy a szövetség megalakulását erőszakkal akadályozzák meg. Terve a rendezők éberségén hajótörést szenvedett. Hogy vak magyarellen gyűlölködését kielégítse, dr. Oprisa brádi tanárral egyetértve egy korcsmában részeg állapotban megtámadtak egy ártatlan román származású fiatal embert csupán azért, mert az országos nemzeti szövetség alakuló gyűlésén megjelent. A sors keze utolsó óráiban azzal fenyegette meg, hogy egyetlen leánya néhány perccel előbb halt meg.

* **A hajó szörnyetege.** Jelentettük mi is azt a borzasztó vérengzést, a melyet a Karoly herceg gőzösn követett el egy utas s melynek tizenkét ember esett áldozatul s többen megsebesültek. Mint Malmő-ből táviratozták, Julia a hajó kormányosa, a ki szintén megsebesült részletesen elmondta a vérengzés körülményeit. Körölbőlül tizenkettőfél órakeréjjel a hajó a blackeni vízben hajózott. Minden nyugodt és csöndes volt. A kapitány volt őrségen s a kormányos matrózzal együtt a parancsnoki hidon állott. A társalgóteremben négy utas kártyázott. A többi utas ugyszólván mind már kabinjébe tért nyugodni, csak a földézet első részén voltak még néhányan. Mikor a kormányos le akart feküdni, a szalonba ment, hogy még csésze kávét igyék. Az egyik az asztalnál Holmer mészáros egyedül ült és evett. Alig érkezett le a kormányos, a földézetről lövés hallatszott s a kormányos ijedten fölugrott, hogy megnézze, mi történt. Fölérve a földézetre, a gépél egy fekete kabáta burkolt utast látott, a kezében füstöltgöt revolverrel. Az idegen, alig hogy észrevette a kormányost, rálőtt s a golyó a jobb lapoczkáján hatolt be a kormányos testébe. Julia erre visszasietett a terembe, hogy onnan segítséget hozzon. De egy emberben, sem volt elég bátorság, mert nem volt a kéznél semmiféle fegyver. E közben az idegen behal a terembe s e szavakkal: hatojon meg! újra a kormányosra lőtt, de ez nem talált. Holmer szinte mehanikusan az őrjögő felé ment, de ez rálőtt s a golyó azonnal megölte. Erre mindannyian a földézetre menekültek s a rettenetes utas követte őket, Julia nna k, akit az egész hajón üldözött az idegen, végre sikerült elbujnia. Ami ezután történt, arról csak keveset tud. A hajó tele volt sebesültekkel és halottakkal. Mikor a gyilkos látta, hogy a Köping hajó közeledik, leoldotta a mentőcsónakot, amit máskor 3 ember alig tud elvégezni s elmenekült, de később elfogták.

kapitánynak pénztárcája, melyben 5 ezer korona volt, eltűnt s mostanig nem lehetett megtalálni. A gyilkos úgy látta k, megakartá ölni a hajó összes utasait, hogy aztán annál könnyebben rabolhasson. Csak a Köping megérkezésének köszönhető, hogy a rémes tettnek még több áldozata nem lett.

* **Orvosi körökben** már ismert tény, hogy a Ferencz József keserűvíz valamennyi hasonló vizet, biztos és tartós hashajtó hatás következtében, valamint említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagolás mellett is tetemesen felülmulja. Igyunk határozottan Ferencz József keserűvizet.

A duzzogás művészete.

Saphir M. G. után

Le t h e.

Jelige: «Hagyjátok őket lármazni, Hagyjátok dühöngeni!

«Csak ne duzzogjanak!»

Az angolok, soha sem érzik magukat jobban, mintha szerencsétlenek, az Irlandiak soha sem nyugodtabbak, mintha háborút viselnek; az aulokok akkor vannak bono, ha uton vannak, a németek soha sem szomjusabbak, mintha isznak, a francziák soha sem tudatlanabbak, mintha mindent megtanultak és az asszonyok, ez az egész saját szerű nemzet, soha sem beszél ki magát kevésbbé, mint mikor szeretnék, hogy beszéljen: A nagy női feyvertárban, a házi h a r c z i készü lékekn-k, a könnyű lándzsás törőtől a szavak beszédeknek, a n-héz 24 fontos köny — az ajulásig — egy legyver sem olyan veszthozó, mint az a néme a véd eszközöknek, melyet a régi háborukban kamara fegyvereknek neveztek, s mit a szerelem vagy házias élet pár harcában d u z z o g a s m ű v é s z e t é n e k nevezünk!

Sirni, es a kis lábakkal toporzékolni, csak fős labbeli fegyverök az asszonyoknak kiáltani, zsembelni, hajba kapni! stb. Kis os rom állapot; görcsök ájulások, mizrainek faltérés, sánczolás, . . . de duzzogni. Duzzogni az: az ellenfél kieheztetése!

Van eső, nap-ernyő, gyertya-ellenző, villámhárító, jég és tűz biztosító-társaság, de nincs a duzzogás ellen ernyő, a duzzogás ellen hárító, nincs attól — biztosítás! Egy asszony — ki duzzog, folytonosan csepegtő fedel, mely végre a kő kemény türelmet is kilyuggatja! minden asszony másképpen beszél, másképpen veszekszik, másképpen hizeleg; de minden asszony csak egy képpen duzzog, a morfondirozás az egyedüli világnyelv az ur-tól — a párisi nóg, a tróntól a kunyhóig!

Ha egy nő, vagy kedves veszekszik, úgy csak a férj vagy kedvessel veszekszik. De ha egy asszony vagy kedves duzzog, úgy nemcsak a kérdésben levő férj vagy szeretőve duzzog, hanem e duzzogás kit-erjed minden erő és érzeketlen tárgyra s körülményre, annak haragot tart pipája-, kutyája-, házi lovalokabátja-, irószere, papucs-, kedvencz ételével-, ha festő festményével, ha író költő-műnyével stb.

Nemcsak ezekkel . . . Elhalt nagyatyjával ifjúkori tanítója-, borbély-, tyukszem-orvossal. Ezen harag káros volta kiterjeszkedik a férj zenitje: halósapkájától, sarkpontja füsechnijéig.

Ha az asszony rendszeren 9 órakor dugja ki fejét agyából, s 12-kor fujja ki s tollat fejéből, úgy a duzzogási napokon, már mint a nagymosás napjain, 7-kor felkel, hogy jó korán duzzoghasson!

Ha az asszony duzzog, rendszerint az egész női házi személyzet egy fokkal magasabbban hordja az orrát, ha nálla villamlik, az az hangosan veszekszik, előposta a szobacziacus, és a szakácsné — lehül, mint egy távoli látkör, — s a szobaleány mindent csak orr alatt s fog között sziszeg s a szakácsné is csak a kezdőbetűkkel s rövidítésekkel felel

igen! meg az éleb is de'ejes duzz-vonatkozásba látszik lenni, az asszonyával, s fél érthető morog: «sugó nélkül!

S az asszonyoknak a beszédhez mégis csak 6 eszközük van: rége, nyeldekő, nyelv, fog, ajk, és ujjhegy! De a duzzogáshoz — száz van! Duzzognak az orrhegygyel, mert lecsüngenek, a könyökükkel, mert feltámasztják a labukkal, mert lyukas cipőbe dugják, a hajjukkal, mert nem fesülik simára s más számtalan jelével a por s rendtelenségnek, minden tárgyban! Veszekedésnek, kiabálásnak vége kell, hogy szakadjon, mert a legerősebb tudó is kifrad, s a legfaradhatlanabb száj is kimerül; de duzzogáshoz nem kell sem száj, sem tudó, duzzogni f lyvast mindennel lehet!

A leghevesebb vitában, a legdühösebb szóváltás közt, ha a férj hirtelen prüszköl, még önkénytelenül rá mondja az asszony: «egészségére! De ha az asszony duzzog, prüszkölhet a férfi pukkadásig, még sem mondja az asszony egészségére!

Egy asszony ha veszkeedik férjével, s ha meg oly hangosan tombol s dörög is, ki-szalad közbe a konyhába megnézni, hogy a káposzta a kis kolbászkákkal, melyeket úgy szeret el ne romoljon, s ezen közbevetés le-hüti a levegőt. De egy duzzogó asszony el-felédi a természet leggyöngédebb kötelekeit, melyek a konyhához kötik; elhanyagol ételeket, melyeket fájdalommal hozott a világra, s hol duzzog füstös a leves, egett a melléklet, a sült tökéletes gyenge-ég, s érzéketlenségben pang.

Egy asszonynak, ha kiált szavába lehet vágni, fület be lehet dugni, de hogy lehet egy asszonynak duzzogásába vágni, előtte fülünket be dugni? . . . Ha egy asszony larmáz, azt ha meggyőzni nem, de legyőzni lehet; de hogy lehet a duzzogót tul-duzzogni? Ha larmáz és kiált az asszony, abban vigaszt lelünk, hogy ily razkódítások tisztítják a levegőt, s hogy a szom-zédok, kik ez örökös larmát hallják, meg szánják; de ha duzzog az asszony, dic-sérik aadják a kedves békességes szelid asz-szonyt, míg a férj e tökéletes szélcsendben, mint kis hajó a teageren egy szűk helyben vergődik.

Egyszerűen a duzzogás az ijedelmek legijeszítőbbike, azért javasolom: «Hagyjátok őket larmázni, hagyjátok dühöngeni.

«Csak ne duzzogjanak f»

Tisztítsd
szádat és fogadat
naponta
reggel és este
a
legjobbnek elősmert

KOSMIN

száj és fogvizzel,
akkor fogaidat szépen és
egészségesen megtartod.

Üvege 1 frt, sokáig eltart
kapható minden gyógy-
szertárban jobb
drogna- és illatszertár-
ker skedésben.

Iskola.

H a r a k i r i.

Kolozsvár, 1900. máj. 18.

Ilyen körülmények közt voltak a beregi ev. ref. egyházak, mikor kapak tanfelügyelő-nek 1897-b n egy Kuliszeky Ernőt, a kinek jó szívével, atyai bánásmódjánál csak magyar haza és fajszeretete volt nagyobb. Az erdélyi ember szívósságával igyekezett azon, hogy a magyar faj haladását, erősödését ke-resztül vigye, abbeli törekvéseiben minden magyarnak segítségére legyen.

Nem volt ev. ref. vallásu, de meg volt áldva az erdélyi emberben öserényként viruló felekezeti türelemmel. Mikor én Beregbe kerültem, ő egy éve volt ott s éppen akkor volt aktuális a korpótlékok céljaira az áll-lamsegély kérése. Mint minden, a helyi vi-szonyokkal nem teljesen ismerős ember, ő is az aktákat, a díjleveleket vette elő, ahol azt látta, hogy az egyház tud adni 5—700 frt kántortanítói törzsfizetést, nem volt haj-landó a korpótléokra államsegélyt javasla-ba hozni s egyszer a közg. bizottsággal el is utasította. S ü t ő Kulman esperes nem hagyta annyiban a dolgot, újra folyamodott. Kuliszeky ekkor hozzánk, tollnokaihoz for-dult: ismerjék-e a viszonyokat? ! Kollegám ev. ref. vallá-u és regen Beregben lakó, a beregi viszonyokat teljesen ismerő ember; ne-kem módomban volt az ev. ref. egyházak vi-szonyait majdnem az egész országban meg-ismerni: feltartuk tehát előtte a helyzetet.

Kuliszeky megértette, hogy a magyarság végvárának odaadó mentőkövét van a kezé-ben (ha almodta volna, hogy épen a tiszán-tult egyházak lesz, aki a kfeszített kötelet el-vágja!) s nemcsak a korpótlékok kapta meg államsegélyként valamennyi beregi ev. ref. is-kola, hanem valamennyinek államosítását is megígérte. S az ígélet nem maradt med-dő. H a l á s z Ferencz osztály-tanácsos, ki az 1000 uj állami iskola főzászlóvivője s tulajdonkepeni édes atya a Hold-utcában, bár nem egyszer volt külön véleményen Kul-iszszekyvel, neki a beregi tanfelügy-őségben utódjával: ebben a kérdésben kesz öröm-mel nyújtott a beregi magyarság megmen-tő-ére segédkezet s 1 év alatt 12 ref. iskola államosítása ügyében kapott a tanfelügyelőség a tárgyalásra engedélyt.

Valamennyinek egy volt a feltétele az egyházzal szemben s az egyház javára, csakis a polgári községekkel szemben változtak azok a lakosság és a község vagyona sze-rint, az nevezetesen, hogy az egyház átadja örök használati joggal a mai iskolai telket és épületeket, valamint biztosítja az egyik tanító részére a kántori javadalmat (s így nemcsak a további tehertől szabadul meg, de még az eddigi tanítói javadalom is rendelkezésére marad adósság törlesztésre s később vagyon gyűjtésre) s lemond iskola-fentartói jogáról mindaddig, míg az állam a szerződés pontjait s különösen az iskola magyar tan-nyelvét fentartja, azzal szemben biztosítja az állam részére egy tanítónak kántori szolgálá-tát, a lelkes részére heti óránként évi 50 korona hitoktatási tiszteletdíjat s a tanító val-lása tekintetében a lakosság vallási szám-aránya dönt, tehát mindaddig, míg 5—6 ta-nítóra nincs szüksége, valamennyi ev. ref. valásu lesz.

Ha a polgári község mindent megadott, amit ezeken kívül az állam kért, az államo-sítás készen volt s pl. Mező-Váriban, melynek államosítási szerződését épen most küldte vissza az egyházkerület, már meg is szünt az ev. ref. iskola s két tanítóját még más két ujonnan szervezett állason működő tanítónővel s a volt községi tanítóval együtt 1899. szept. 1. óta az állam fizeti s míg eddig a tan-kötelesek fele nem járt iskolába, ma mind ott ül, a leányok női kézimunkát tanulnak s ép úgy, mint a megye többi községeiben, pár év múlva e réven új keresetforras nyi-lik számukra, az egyház pedig a nagy te-her-től megszabadul!

Ugy-e bár, elég különös eset, hogy a kerület most adja vissza a szerződést, pedig van még különösebb is: a csetfalvai, a hol nem is 1, de 10 év óta nincs ref. iskola, mert jogérvényes határozattal lemondott az egyház iskolafentartási jogáról (azóta képes a papját fizetni!) a község javára, melynek használatra az iskola épületét is ugyancsak jogérvényesen átadta. Most a község akarja államosítani a maga iskoláját s csak arról van szó, hogy az épületet akkor is használ-hassa, ha állami lesz az iskola. — Az egyháztól semmi újabb áldozatot nem k i - v á n n a k, — de adnak helyette heti óránként 50 korona hitoktatási tiszteletdíjat a papnak. Nos, az egyházkerület most azt mondja, hogy «az egyházmegyék komolyan felhivatnak, hogy a népiskolák államosításába csak azon esetben egyezzenek bele s aján-lják azt az egyházkerületnek; midőn kétség-telenül be van igazolva, hogy az egyház is-koláját fenntartani nem képes s épen ezért minden ilyen esetben terjesszék be az arra vonatkozó kimutatásokat.» (T i s z a K. in-dítványa.) Ha még az sem elég bizonyíték, hogy 10 év előtt megszünt az iskola, nem tudom, mit csinál a csetfalvai egyház.

De lássuk sorban a többi bölcés indit-ványt. B a k s a Lajos: az államosítás csak abban az esetben engedhető meg, ha az 1893. XXVI. tcz. alapján igénybe vehető államse-gély a tanítói fizetések kiegészítésére és a korpótlék kiegészítésére nem volna elegendő.

Bizony nem, mert 800 koronára ma nem kapnak tanítót, legalább allandót nem, mert nem is beszélve arról, hogy épen a szóban forgó községekben az állami iskola létesülése esetén minden tanító egyszerre legalább 1000 korona tör szűzetést és 100 korona korpótlé-kot ezenkívül az egyik kántori díjat, a másik fgazgatót, a harmadik gazda-ági ismétlő is-koláit, a negyedik női kézimunkait kapna, azt semmiesetre sem fogja tovább nézhetni az állam, hogy a legnagyobb községekben a tan-kötelesek fele ne férjen be a meglévő iskolá-ba s mivel állami nem kell, majd csinálta-ak a községi, tehát újra csak az ev. ref. lakosok terhere községi iskolát, melynek tanítói fi-zetésére ha ad is a kormány állams-gélyt, a felekezeti iskola terhe az egyházon megmarad s az új iskolán semmi haszna nem lesz még a hitoktatást is az egyház költségen fogja a pap végezni. Meglehető dolog, hogy épen Baksa nem akar a nép terhén könnyíteni, a kit még polgárm-steri állásából is kibuktatott a szo-czializmus.

Azonban itt a fortissimus vir Ri t o ó k Zsigmond: «Az egyházkerület csak úgy egy-zik bele a bereg-somi, csetfalvai, mezővári-i és tarpai népiskolák államosításába, hogy az illető egyházak visszakapják az államtól a most átengedett telkeket és épületeket, ha újra maguk akarnak iskolát fenntartani.»

Értem is, meg nem is. Mert hiszen a szerződésben benne van, hogy az állam csak abban az esetben veszi át az ev. ref. iskolát, ha a felekezet lemond iskolafentartási jogá-ról, mindaddig, míg az iskola magyar tannyel-vét meghagyja s a szerződés többi pontjait is betartja. Az ellenkező esetre szól a kikö-tés? Hiszen az benne van a szerződésben, arra az időre pedig, míg az állam a szer-ződést meg nem sérti, képtelenség ez a ki-kötés, mert ellentétben van magával a szer-ződéssel is, de a józanésszel is, mert csak nem képzelet senki, vagy akár az állam, akár más valaki magára vállalja egy iskola fenntar-tásának s a körülmények szerint folytonos fejlesztésének kötelezettségét, ha ki van téve annak, hogy az egyedüli ellenértéket, a mit ezért kap, t. i. az iskolafentartási jogról való lemondást s az egyszer átadott épületek használati jogát a másik szerződő fél akkor vehesse vissza, minden különös ok nélkül, mikor eszébe jut?!

Ilyen fura dolgok sülnék ki ebből a há-rom határozatból. De hiszen ez legfeljebb ne-vetséges s az ev. ref. egyház és a magyarság ellenségeinek volna kedve, ha magukra a

szerződő egyházakra s tagjaik által a magyarságra nem volna életkérdés.

Mert kétségtelen, hogy ha az egyházkerület ezekhez a határozatokhoz ragaszkodik, egyik iskola államosítása sem fog sikerülni, mert bár Szentpétery Endre, Beregvármegye új tanfelügyelője éppen olyan lelkesen pártolja a beregi ev. ref. magyarságot, melynek ő még hitsorsosa is, mint előde s a jó akarat az ügy iránt a miniszteriumban éppen úgy megvan, mint tavaly megvolt, mégis bizonyos, hogy az állammal járókat üzni sem a beregi tanfelügyelő, sem Wlassics miniszter nem fog engedni s ekkor a beregi ev. ref. egyházak a rájuk nehezedő terhek alatt el fognak merülni s a magyarság a szocializmus karjai közt fog kimulni.

Kohányi Gyula.

La Médecine Nouvelle.

Asthma, rheuma, köszvény, neurasthenia, tüdővesz, ideggyengeség, bénaság, sükettség, daganat, bőr, máj, velőbajok és minden hasonló baj, akár új, akár idült, *vitálistikus*, külsőutón való gyógyomóddal *alaposan távolították* el a 17 év óta legnagyobb sikerrel gyakorlati *«Médecine Nouvelle»*.

Minden beteg, a ki már megunt a sok haszontalan orvosságot szedni, ajánljuk, hogy a **képes német brochurát ingyen és bérmentve** megnozzatni. Ez tartalmazza kimerítően a *«Médecine Nouvelle»* Franciaország legnagyobb orvosi intézete gyógyítás módját. Orvosi tanácskozás *ingyen* minden nyelven PÉRADON és DUMAS orvos urak, a párisi orvosi fakultás tagjai által. Czim: *Hotel de la Médecine Nouvelle*, 19. rue de Lisbonne, Paris.

KÖZGAZDASÁG.

A trágyakonzerváló szerek alkalmazása.

Az istállótrágyának a figyelemre legméltebb három konzerváló szerrel (föld kaint és szuperfoszfát-gipsz) való kezelése tekintetében azt lehet mondani, hogy mindegyik konzerváló szernek megvan a maga előnye a többi fölött, s miután a alkalmazott konzerváló anyag szerint változnak az istállótrágya tulajdonságai is, a konzerváló anyag megválasztásánál figyelembe kell venni bizonyos körülményeket, melyek között első sorban áll a megtrágyázandó föld minősége.

Ha ugyanis az istállótrágyát könnyű, tevékeny homloktalajra akarjuk kihordani, melyen a trágya gyorsan bomlik s a talaj fizikai tulajdonságainak javítását illetőleg a trágyázás főcélja a talaj humuszmeconyiségét lehetőleg fokozni, a kaint alkalmazása lesz legmegfelelőbb a trágya konzerválására, annál is inkább mert az ily talajok káliumban rendszerint szűkölködnek s így a konzerváló szer a hiányzó tápanyag pótlására is szolgál.

Nehez tevékeny talajokon gyorsan ható trágyára van szükség, de egyúttal a trágyában sok humuszképező anyagot is kell a talaj-kötöttség és hidegségének ellensúlyozására nyújtatunk.

Ez esetben a trágya konzerválására legcélszerűbb lesz szuperfoszfát-gipszet használni mert ez által az ily talajokon rendszerint előforduló foszforsav és mészszegénységen is segítünk.

Az oly istállótrágyát, melyet kötött, de humuszdus, tevékeny talaj trágyázására akarunk felhasználni, ahol tehát a humuszszaporítás figyelmen kívül esik s a cél csupán gyorsan ható trágyát szolgáltatni, földet volna célszerű konzerváló anyagul használni; mivel azonban a trágyának földdel való rétegzésére és a trágyahalomnak legalább 25 cm. magas földréteggel való befödésére nagymennyiségű földre van szükség s az eljárás sok költséget okoz, igen sok esetben nem lesz gazdaságos a trágyának földdel való konzerválása.

A szuperfoszfát-gipszet akár naponként bordjuk ki a trágyát az istállóból a trágyatelepre, akár pedig csak bizonyos időközben legcélszerűbb az istállóban az alomra szórni. A mennyiséget illetőleg:

élsúlyu
1 drb 500 kg szarvasmarhára 1 kgot,
1 » 500 » lóra 750 grot,
1 » 100 » sertésre 200 grot.
10 » 50 » juhra 1 kgot.

Az állásból a napi szükséglet ugyanaz, mint a szuperfoszfátból, ezt azonban nem táncos az istállóban elhinteni, mert az állatok körmeit megzuhítja, de ha különös okokból mégis az istállóban hintjük el, mindég az alomzás előtt kell elszórni, hogy az állatok körmei a kainttal vagy karnilittal közvetlen érintkezésbe ne jöhessenek és megakadályoztassák az, hogy az állatok ezen kalisókat felnyalják.

Ez alkalommal megemlíthetők még, hogy a kainttal vagy karnilittal konzervált trágyát burgonya és egyéb kapás növények alá alkalmazni nem célszerű, mert a termésnek úgy mennyi, mint minőségére kedvezőtlenül hat.

A Maercker által javított Thomasfoszfát és gipsz, valamint a Vogel által ajánlott preczipitál alkalmazása a trágyakonzerválásra nem vált be, s mivel a szuperfoszfát gipszben főleg a szabad foszforsav az, mely az istállótrágyára konzerválólag hat, maga a szuperfoszfát is megfelelő konzerváló szer lehet, ha benne a foszforsav kevesebbe kerül, mint a szuperfoszfát gipszben.

A szuperfoszfát-gipszben kainttal való együttes használata trágyakonzerválásra szintén igen jól bevált s az így kezelt trágya különösen a szelíd, középkötött vályogtalajokra igen jó hatást gyakorolt.

CSARNOK.

Magda.

Regény egy kötetben.

Írta: Sipos Béla.

(Folytatás.)

16.

Déri észrevette, hogy az egész társaság figyelmé felé van irányítva, s csakhamar leküzdötte izgatottságát, s Kehidai fele fordulva várta a magyarázatot.

— Kedves öcsém, te azt kérdezed tőlem, hogy tudok-e én erről az emberről valamit? Én egyszerűen annyit mondok, hogy igenis tudok. Még pedig nem valamit, hanem igen sokat.

Déri fészkelődni kezdett székén, s ideges pillantásokat vetett jobbra-balra.

— Először is tudom, hogy gróf Vas talpig becsületes, jellemes, igyzi magyar főúr a miyen kevés van Magyarországon. Másodszor azt is tudom, hogy olyan főispán, olyan adminisztratív erő mint ő jelenleg kevés ül magyar vidéken főispáni székben.

— És most nem tudsz?

— Mást? Hat mit tudhatnék egyebet.

— Miért kérdezed az előbb, hogy mi bajom, talán csak nem az, hogy Magda Vas-

sal diskurál?

— Dehat istenem, miért ne kérdezhetem volna? Hiszen ép az előbb jelentetted ki, hogy te Magdával szemben más érzelmet, mint a tiszteletet nem tapasztalsz.

Déri érezte, hogy meg van fogva. Érezte azonban azt is, hogy kezd ő is, mint minden szerelmes ostoba lenni.

Kehidai azonban nem hagyta sokáig tépelődni, hanem egyszerűen rá tért a dolog velejére.

— Kedves öcsém, kár volt éppen én előttem eltagadni, hogy te rokonszenvezel Magdával. Kár volt én előtt em titkolni, hogy az aranyhaju Loreley büvőkrébe vont s te most Tankrédnak érzed magad, kinek világa a lovagerény, költészete a női ideál megszemélyesítője Magda.

Azt hittem eddig, hogy megérdemeltem bizalmadat, de most már látom, hogy a te öreg barátod annyi előttem, mint semmi.

Kehidai sohasem szokott érzelgősi, leplezetlenül mondotta el bárkivel szemben véleményét s így csakugyan melegen érezett Déri iránt, ha ennyire közvetlenül fejezte ki gondolatait.

Déri nem válaszolt rá semmit. Azzal az ürügyvel, hogy faj a feje, kiment az erkélyre, becsukta maga után az üvegajtót, s tekintete hosszan merült bele a mozgalmas főváros utcáiba.

VIII.

A vacsora után rögtön széthordották az asztalokat, s kezdetét vette a táncz.

Magda, ki az előadás után fáradságról panaszkodott, tüzzel, szenvedélyvel tánczolta a csárdást, ép mintha a színpadon volna.

Még az öreg Kehidai is belemelegedett a tánczba, s ott ropta a fiatalok között ép úgy mint valamikor 25 éves korában.

A nagy vidámságra Déri is előjött az erkélyről, s tánczolni kezdett egyik régi ismerősével a belváros egyik operett színházának primadonájával, Szekely Olgával.

Oga testétől lelkestől színész nő volt, így mindazokkal a tulajdonságokkal dicsekedett, melyek egy női kedvessé, de egyúttal ellenszenvenessé is tehetnek.

Eso szava panaszkodás volt.

— Mió a Cser kisasszony Pesten van, nem is láttuk a színház körül kedves Déri. Pedig annyi mondani valója van minden ismerősének.

Persze könnyű felejteni a szegény ismerősöket.

Látni, ha a vadászok a mi színházunkban körül volna színre, merem mondani óriási sikere lett volna.

Folyt. köv.

A »Debreczeni szőlő és bortermelő szövetkezet« igazgatósága 1899. évi saját termésű kitűnő asztali borait

a kisebb fogyasztók részére is hozzáférhetővé ohajtván tenni, elhatározta, hogy a míg a készlet tart **60-100** literes mennyiségben is forgalomba hozza.

A szövetkezetnek a kicsinybeni eladásra is vannak hordói, amelyek a vevőnek a bekerülési árban rendelkezésére állanak.

A fajborok minőség szerint különböző árúak. Árjegyzékkel szívesen szolgál a szövetkezet irodája (Piacz.-u. 9. sz.) hová a megrendelések is intézendők.

A megrendelt bor átvehető minden hétfőn és pénteken délelőtt 11 óráig.

Máskor a pincze nyitva.

Tavaszi és nyári idény 1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. (frt 2.75, 3.70, 4.80 jó) hosszú, teljes uri öl. - 6. - és 6.90 jobb }
tönyt (kabát, nadrág, - 7.75 finom }
mellény) ad, ára csak - 8.85 finomabb }
- 10. - legfinomabb } valódi gyapjú szövetből.

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltő, szövetek, turista-lódeneket, legfinomabb kumarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szilidságáról jól ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünben.

Minták ingyen és bérmentve. - Minták szállításért jóllátás. A magánfelek előnyel tetemesek: szöveteket közvetlenül fenti cégtől a gyárhelyiségből rendelni.

Üzleti könyvek nagy raktára

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZEN, a főpostával szemben.

Ajánlkozik:

nyomtatványok elkészítésére,

kereskedők, gyárosok és iparosok részére

Levélpapír czégnomással
1000 drb. 3 frt 50 krtól feljebb.
Levélborték czégnomással
1000 drb. 2 frttól feljebb.

Monogrammal ellátott
Lakadalmi és báli meghívók.
Eljegyzési kártyák
nagyon olcsón.

Névjegyek

Tánczrendek

Számlák

Jegyzékek

Üzletjegyek

Körlevelek

Árjegyzékek

Műsorok

Zárszámadások

Evi jelentések

Dombornyomású galvanizált remek

reklam falragaszok.

Pinczérszámlák, bor és sörczimkék.

Menu kártyák a legdiszesebb kivitelben.

Regények, elbeszélések, költemények.

Tudományos és szakmunkák előállítása.

Rovatos ivenk, tabellák.

Részvények, szelvények.

Elsőbbségi kötvények, értékpapírok.

Diszesen kiállított étlapok.

igen mérsékelt árak mellett.

Ruggyanta bélyegzők igen olcsón.